

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

**Кишка Е.В, студент,
Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка**

Українська економіка, так само як і економіка інших країн, відчула на собі вплив наслідків глобальної економічної кризи.

За останні вісім років свого відновлювального зростання економіка України так і не позбавилася глибоких структурних деформацій і значно відстає від розвинених країн світу за сукупною продуктивністю всіх факторів виробництва та відповідно – рівнем добробуту населення. Більшість підприємств залишилися технологічно відсталими, енергоємними, із слабкою диверсифікацією продуктів і ринків, що зумовлює низьку адаптивність до зовнішніх збурень і призводить до негативних тенденцій у виробництві.

Економіка України демонструє неготовність до адекватної відповіді як на зовнішні, так і на внутрішні шоки в умовах постійного загострення глобальних викликів. Україна хронічно відстає від більшості країн майже за усіма макроекономічними критеріями та оцінками, залишається на периферії світових інноваційних систем, що гальмує подальший розвиток.

З огляду на прогресуючу глобальну конкуренцію та загрози економічному зростанню у довгостроковій перспективі головними передумовами успішної реалізації наздоганяючої, а тим більше проривної стратегії розвитку економіки України мають бути: ефективність державного управління та координації політики економічного зростання, сприятливе бізнес-середовище, ефективна інноваційна система, нова якість людського капіталу та позбавлення інфраструктурних блокторів.

За оцінками найвпливовіших міжнародних рейтингових обстежень якість ділового середовища є найслабшим місцем української економіки. Її визначають неефективна урядова бюрократія, поширення корупції, політична нестабільність, складне податкове адміністрування та високі ставки податків, ускладнений доступ до фінансування, недостатньо розвинута інфраструктура та недостатньо кваліфікована робоча сила.

Важливими системними факторами забезпечення конкурентних позицій підприємств в Україні є легітимний процес злиття та

поглинань на протидію рейдерству, а також прозора та інтенсивна конкуренція в усіх секторах економіки, яка дає гарантію, щоб додаткові доходи з'являлися внаслідок підвищення продуктивності праці, а не цінового диктату та тіньової діяльності. Ігнорування цих умов призводить до скорочення інноваційної активності та спрямування потенціалу малого підприємництва на торговельне посередництво. Як наслідок, понад третини малих підприємств задіяні у торгівлі та ремонті автомобілів і побутових виробів, вони забезпечують понад 40 % обсягу реалізованої малими підприємствами продукції.

Ефективність внутрішнього ринку є однією із найслабших позицій України у міжнародних порівняннях. Головними чинниками є існування недобросовісної конкуренції у багатьох сегментах внутрішнього ринку внаслідок їх монополізації та ускладненої регуляторної системи, включаючи систему податкового адміністрування, отримання дозволів та ліцензій, відсутність системи ринкового нагляду за безпечністю та якістю товарів; недосконала система надання державної допомоги та контролю за ефективністю її використання, вона спотворює конкуренцію, ускладнює дію ринкових механізмів ціноутворення і формування пропозиції товарів у відповідь на зміни кон'юнктури ринку.

Загальновизнано, що інституційна основа грає важливу роль у досягненні конкурентоспроможності та успішності розвитку країни в цілому. До неї відносять ефективні державні служби з низьким рівнем корупції, прозорі фінансові установи, домінування приватної власності з жорстким її захистом, підтримання конкуренції на ринках, вільні ціни, низькі митні бар'єри, дотримання договірних зобов'язань, тощо. Інституції є ядром ринкової економіки. З ускладненням господарських систем та завдань щодо забезпечення економічного зростання роль інституцій в обґрунтуванні способів механізмів взаємодії економічних агентів та відповідної системи стимулів зростає, особливо в умовах неспрацювання ринкових механізмів.

Існує тісний зв'язок між ефективністю інституцій та їх вартістю для бізнесової діяльності. За якістю інституцій Україна займає одну з найгірших позицій у рейтингу глобальної конкурентоспроможності серед країн з перехідною економікою, тому саме підвищення ефективності роботи усіх пілок влади та їх партнерства з бізнесом та громадським суспільством є нагальним. Держава має значно підвищити якість усіх своїх послуг.

Підвищення якості державних інституцій в Україні здійснюється шляхом зміни функцій, характеру завдань та відповідальності установ і

організацій, що трансформуються у процесі переходу від командно-адміністративної до ринкової економіки.

Низькі рейтинги України за корпоративною етикою та захистом інтересів міноритарних акціонерів відображають труднощі із захистом прав акціонерів у зв'язку з протиріччям між окремими положеннями господарського та адміністративного кодексів, які дають можливість неоднозначного трактування господарських спорів та отримання відповідних винагород у судовій практиці. Проблемою є корупція у судах, втручання у роботу суддів політиків та державних службовців, непрозорість судових процесів та призначення суддів.

У жорстких умовах глобальної конкуренції у кризовий та після кризовий період найбільший внесок у зростання може забезпечити не тільки і не стільки спроможність країни створювати нові технології, скільки вміння швидко впроваджувати технологічні інновації, як створені у країні, так і залучені завдяки міжнародній інтеграції. Віддача від нових технологій реалізується шляхом їх широкого комерційного впровадження, що вимагає, по-перше, формування дієвих інноваційних систем з розвинутою інфраструктурою та системою стимулів, по-друге, ефективної організації системи науково-технічної інформації, по-третє, існування ринків технологій і відпрацьованої системи трансферу технологій.

Науковий керівник – ст. викладач Артеменко О.О.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ЕКОНОМІЦІ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

**Крамаренко К.М., к.е.н., доцент,
Академія ВВ МВС України**

Функціонування будь-якої економічної системи залежить від розвитку інвестиційних процесів. У сучасних умовах інвестиції є найважливішим засобом забезпечення технічного переозброєння, впровадження інноваційних технологій і досягнення високого рівня ефективності виробництва.

Економіка Харківської області є суттєвою складовою економіки України, про що свідчить і той факт, що за обсягами освоєних інвестицій в основний капітал за січень - вересень 2010 р. Харківська область знаходиться на восьмому місці серед регіонів України після